

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **Mgr. et Mgr. Ing. P. S.**, proti žalovanému: **předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže**, se sídlem Kpt. Jaroše 1926/7, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 12. 2021, č. j. ÚOHS-41169/2021/140/Lon, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 15. 5. 2024, č. j. 29 Ad 2/2022-98,

t a k t o :

- I. Zmeškání lhůty k zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost **se nepromíjí.**
- II. Řízení o kasační stížnosti **se zastavuje.**
- III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Žalobci **se vrací** soudní poplatek za řízení o kasační stížnosti ve výši **5.000 Kč**. Soudní poplatek bude vrácen z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení na účet žalobce.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný jakožto služební orgán rozhodnutím ze dne 6. 12. 2021, č. j. ÚOHS-41169/2021/140/Lon, podle § 88 odst. 3 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů, písemně vytkl žalobci nedostatky ve službě.

[2] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), který ji rozsudkem ze dne 15. 5. 2024, č. j. 29 Ad 2/2022-98, zamítl jako nedůvodnou.

[3] Dne 6. 6. 2024 byla Nejvyššímu správnímu soud doručena blanketní kasační stížnost žalobce (dále jen „stěžovatel“) proti uvedenému rozsudku krajského soudu, a to společně s žádostí o osvobození od soudních poplatků a s návrhem na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

[4] Podle § 4 odst. 1 písm. d) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), je s podáním kasační stížnosti

spojen vznik poplatkové povinnosti. Podle položky 19 Sazebníku poplatků, který je přílohou zákona o soudních poplatcích, činí poplatek za kasační stížnost 5.000 Kč.

[5] Podmínky, za nichž může být účastník osvobozen od soudních poplatků, jsou stanoveny v § 36 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), podle kterého, *účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.*

[6] Podle § 105 odst. 2 s. ř. s. v řízení o kasační stížnosti *stěžovatel musí být zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.*

[7] Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. platí, že zástupce může být ustanoven pouze *navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků.*

[8] Účastníku řízení lze tedy přiznat individuální osvobození od soudních poplatků při kumulativním naplnění následujících podmínek: (1.) účastník doložil nedostatek prostředků a (2.) jeho návrh není zjevně neúspěšný.

[9] Stěžovatel v rámci svého podání neuvedl a neprokázal, že nemá dostatečné prostředky, což je první podmínkou pro osvobození od soudních poplatků, resp. pro ustanovení zástupce.

[10] S ohledem na to Nejvyšší správní soud zaslal stěžovateli formulář k potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech, a to společně s přípisem ze dne 10. 6. 2024, č. j. 4 Ads 104/2024-9, ve kterém vyzval stěžovatele, aby vyplněný formulář společně s doklady prokazujícími tvrzené skutečnosti zaslal ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto přípisu zpět Nejvyššímu správnímu soudu. Současně stěžovateli sdělil následky nedoložení majetkových poměrů. Uvedené písemnosti byly stěžovateli doručeny dne 10. 7. 2024.

[11] Nejvyšší správní soud obdržel vyplněný formulář zpět dne 26. 7. 2024. Stěžovatel v něm sice tvrdil nedostatek prostředků, avšak své tvrzení ničím nedoložil. Proto Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 5. 8. 2024, č. j. 4 Ads 104/2024-21, zamítl stěžovatelovu žádost o přiznání osvobození od soudních poplatků i návrh na ustanovení zástupce. Současně stěžovatele vyzval k zaplacení soudního poplatku a k prokázání splnění podmínky podle § 105 odst. 2 s. ř. s., a to ve lhůtě 15 dnů od doručení tohoto usnesení. Podle údajů na doručence bylo uvedené usnesení stěžovateli doručeno dne 8. 8. 2024. Lhůta pro splnění uvedených povinností tedy (marně) uplynula dne 23. 8. 2024.

[12] Dne 6. 9. 2024 podal stěžovatel žádost o prominutí zmeškání lhůty pro splnění uvedených povinností, uhradil soudní poplatek a předložil diplom dokládající jeho vysokoškolské právnické vzdělání. K tomu uvedl a doložil, že ode dne 22. 8. 2024 do 27. 8. 2024 byla vůči němu nařízena daňová exekuce pro nezaplacení daně z nemovitých věcí, v důsledku čehož nemohl nakládat s částkou 3.809 Kč uloženou na svém bankovním

pokračování

úctu. Na daném bankovním účtu tak stěžovateli zbyla ke dni 23. 8. 2024, tj. k poslednímu dni lhůty pro zaplacení soudního poplatku, k dispozici částka cca 1.452 Kč, jež byla nedostatečná. Prostředky na úhradu soudního poplatku si stěžovatel podle svých slov jinak opatřit nemohl.

[13] Podle § 40 odst. 5 s. ř. s. *nestanoví-li zákon jinak, může předseda senátu z vážných omluvitelných důvodů na žádost zmeškání lhůty k provedení úkonu prominout. Žádost je třeba podat do dvou týdnů po odpadnutí překážky a je třeba s ní spojit zmeškaný úkon. Lhůtu určenou soudem může obdobně předseda senátu také prodloužit.*

[14] Žádosti o prominutí zmeškání lhůty lze tedy vyhovět za předpokladu existence vážných omluvitelných důvodů, pro které stěžovatel nemohl úkon provést. Právní úprava prominutí zmeškání lhůty je u správního soudnictví obdobná jako v případě § 58 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“). V případě výkladu § 40 odst. 5 s. ř. s. tak lze vycházet i z judikatury civilních soudů k § 58 o. s. ř. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2012, č. j. 2 Azs 13/2012-18).

[15] Omluvitelným může být nejen důvod vyplývající z objektivních okolností, ale i zaviněné jednání nebo opomenutí, pokud je možné považovat s ohledem na okolnosti konkrétního případu za omluvitelné (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 6. 2014, sp. zn. 30 Cdo 3383/2013). Překážka nebo jiná okolnost - má-li být důvodem k prominutí zmeškání lhůty - musí představovat „omluvitelný důvod“. Příčina toho, proč účastník zmeškal lhůtu k úkonu, tedy musí mít s ohledem na její povahu, nepředvídatelnost, závažnost, rozsah nebo z jiných důvodů aspekt ospravedlnitelnosti (toho, co lze v dané situaci omluvit) - (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 12. 2016, sp. zn. 22 Cdo 4459/2015).

[16] Nejvyšší správní soud neshledal, že by vážným omluvitelným důvodem bylo tvrzené zatížení daňovou exekucí. V první řadě se nejedná o nepředvídatelnou překážku, jež by stěžovateli zabránila ve včasném zaplacení soudního poplatku, neboť ten si musel být několik měsíců vědom své daňové povinnosti i toho, že ji neuhradil. Zároveň zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, nabízí institut v podobě posečkání (§ 156), díky kterému se může subjekt nacházející se v tíživé situaci vyhnout nařízení daňové exekuce. Stěžovatel netvrdí a neprokázal, že by se snažil o uplatnění tohoto institutu.

[17] S ohledem na výše zmíněné nedoložení nedostatku finančních prostředků ze strany stěžovatele a velikost částky, na niž byla nařízena daňová exekuce, nelze tuto považovat ani za závažnou překážku. Ačkoli stěžovatel doložil, že ke dni 23. 8. 2024 neměl na daném bankovním účtu dostatečné finanční prostředky, nelze mít na základě toho za prokázané, že soudní poplatek včas skutečně uhradit nemohl. K tomu Nejvyšší správní soud připomíná, že soudní poplatek za řízení o kasační stížnosti je v souladu s § 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích ve spojení s § 4 odst. 1 písm. d) téhož zákona splatný již vznikem poplatkové povinnosti, tedy současně s podáním kasační stížnosti. Tu stěžovatel podal již dne 6. 6. 2024, a měl tudíž (i před nařízením daňové exekuce) dostatečný časový prostor pro splnění všech svých povinností. Pokud toto ponechal až na samotný konec soudem stanovené lhůty, vystavil se sám riziku vzniku situace, která mohla splnění uložené povinnosti ohrozit. Jak

vyplývá z doloženého, stěžovatel má právnické vzdělání. Musel si být tedy dobře vědom svých povinností i důsledků plynoucích ze zmeškání stanovené lhůty.

[18] Nic tedy nenasvědčuje závěru, že nařízenou daňovou exekuci lze považovat za omluvitelný důvod pro prominutí zmeškání lhůty k zaplacení soudního poplatku. Proto Nejvyšší správní soud této žádosti stěžovatele nevyhověl (výrok I.).

[19] Podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, *nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí v délce alespoň 15 dnů; výjimečně může soud určit lhůtu kratší. Po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví. K zaplacení poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřiblíží.*

[20] Podle § 47 písm. c) s. ř. s., *soud řízení usnesením zastaví, stanoví-li tak tento nebo zvláštní zákon.*

[21] Stěžovatel byl v uvedeném případě řádně vyzván k zaplacení soudního poplatku a poučen o následcích, které nastoupí v případě nezaplacení. Navzdory tomu však stěžovatel ve stanovené lhůtě soudní poplatek nezaplatil (a k zaplacení soudního poplatku po jejím marném uplynutí se nepřihlíží), a proto Nejvyšší správní soud řízení o kasační stížnosti stěžovatele zastavil podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích ve spojení s § 47 písm. c) s. ř. s (výrok II.).

[22] O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III.).

[2 3] Nejvyšší správní soud současně rozhodl o vrácení zaplaceného soudního poplatku za kasační stížnost podle § 10 odst. 1 zákona o soudních poplatcích. Soudní poplatek bude v souladu s § 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích vrácen stěžovateli do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu (výrok IV.).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. září 2024

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu